

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expedițiunea foiei pe afară la c. r. poste cu bani gață prin scrisori francate, adresate către expedițiunea. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 24. ANULU XX.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu, in 23 Martiu (4 Apr.) 1872.

Cu 1 Aprile se deschide prenumeratiunea nouă la „Telegrafulu Romanu” pre langa condițiunile espuse in fruntea foiei.

Cu această ocașiune rugăm pre p. t. abonanti a scrie lamuritu loculu aflărei densiloru și postă ultima, încatu sa corespunda cu numirea postei ultime in limbă oficială; in fine sa grabesca cu abonamentulu pentru că sa ne scim orientă cu tipărirea esemplarielor.

Editor'a.

Ce-va despre necesitatea instructiunii.

Willst du immer weiter schweifen
Sich' das Gute liegt so nah'
Lerne nur das Glück ergreifen
Denn das Glück ist immer da.

(Urmare).

Göthe.

Acést'a este o bóla, de carea pare, ca este conlăgiata o parte din inteligenti'a noastră, care bóla, deca ară dură mai îndelungatu, aru fi in stare mai in urma sa repuna viét'a acestei natiuni. Speranti'a mare este, ca natiunea romăna mai curendu séu mai târdiu, va cunósce pre acesti proroci mincinosi, va crede numai conducatoriloru celoru sobrii și plini de resignatiune. Speranti'a este, ca va sosi tempulu, cându institutiile noastre, remanendu la destinațiunea loră — voru incetă de a mai fi numai o scara a unor'a spre scopuri egoistice, voru incetă de a mai fi o piétia vila a laudelor proprii. Păna cându in sa demagogii nostrii voru ispiți ceriturile, pre cându ei inca nu cunoscū pământulu, până atunci voru fi espusi nu numai ei a cadé in crepăturile pământului, dara voru trage și pre alții in prapăsti'a adenca. Cu această clasa de ómeni nu ispravesci nici cu aculu nici cu furc'a, căci, amu disu, ast'a este o bóla. Deca indrasnesce cine-va a-i admonă de a se întórce la sobrietate și de a-si veni in fire, numai decatu acela este inferatu cu timbrulu unui renegatu, cosmopolitu etc.

Reulu indigetatu se manifestăia nu numai in tractarea cestiuniloru noastre politico-nationale, dara și in cele scolastice-bisericesci. Fiindca amu pornitu la reflecșiunile acestea dela cele din urma, și fiindca acestea ne atingu mai de aprópe, voiu intari și voiu ilustră asertiunile de mai susu pre acestu terenu și in concretu.

Spre scopulu acest'a nu trebuie sa facemu altu ce-va, fără sa cunósceamu putienu fisionomi'a congreselor și a sínódeloru noastre și sa spicuimu putienu prin unele concluse ale sele.

Sinodulu nostru archidieceșanu din an. 1870 a ajunsu a deslegă intrebarea, deca oficiile bisericesci și scolare se potu acumula séu nu.

S'au facutu mai multe propuneri in privinti'a acést'a, care tóte mai in urma s'au redusu la două: și adeca neacumulare absoluta séu relativa (adeca deocamdata numai încatu se póte practisă dupa impregiurările noastre). Majoritatea sinodului inclină spre cea dintăiu, care mai in urma se și primí. —

Din decursulu desbateriloru in sa ori si cine au observatu, ca aperiatorii neacumulărei absolute si-au luat unu aventu mare in aperiarea acestui principiu; aici au stralocitu unii domni cu oratoriile deosebite, in sa ce eră poterea lucrului adeca punctulu de manecare la plaidarea pentru acelu principiu aceea nu s'au chiarificatu nici de către unu aperiatoriu alu neacumulărei absolute.

N'amu priceputu adeca, deca aperiatorii neacumulărei absolute a oficielor au avutu in vedere colisiunea de oficiu *) séu neacumularea veniteloru,

séu amendóne. Deca au fostu cea dintăiu singura atunci, iera n'amu priceputu din destulu deca colisiunea in oficiu este interna, adeca ca nu póte cine-va sa fia judecatoriu intr'o cauza in mai multe instantie, séu esterna, adeca din privinti'a colisiunii tempului fisicu. Ori-care punctu de vedere l'au avutu la deciderea acestui principiu, majoritatea sinodului au caditu la deciderea lucrului acestui'a in cele mai mari inconsecuinte.

Deca in desbaterile principale și abstracte s'au manifestatu o confusiune babilonica, cu câtu mai multu au trebuit sa se manifesteie greutate și confusiunea acestui principiu de neacumulare absoluta la punerea lui in lucrare. Obiectulu este destulu de importantu, decatu că sa nu-lu desfasuramu la loculu acest'a mai pre largu.

Deca au purcesu majoritatea sinodului dela colisiunea oficiului in instantie, atunci de ce au calcatu acestu punctu de vedere la asesorii nesalarisati? Deca au purcesu majoritatea sinodului dela colisiunea tempului fisicu, de ce au normatu aceeași majoritate ca unu asesoru nu póte fi și parochu, iera unu protopopu póte fi și profesor etc.?! au dóra unu parochu este mai tare cuprinsu cu afacerile sele, decatu unu protopopu? Nu mai remane alta rectificare decatu dóra, ca majoritatea acést'a a sinodului au avutu in vedere neacumularea leiloru! Acést'a inca nu póte stă, căci dupa impregiurările noastre multi prefera venitele protopopesci la acelea ale unui asesoru consistorialu. Pentru ce dara sa se lase protopopulu a intruni și alte lefi iera asesorului consistorialu nu?! Eata dara o totale inconsecuinta in pronunțarea principului de neacumulare absoluta și intre esecutarea loi.

Presiedintele, Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu și Metropolitu, arată sinodului până la evidinția, prin deslustrile sele ca nu este „de tempore” unu atare conclusu alu neacumulărei absolute și-si basă asertulu seu pre esperienti'a sea îndelungata și pre cunoscinti'a esacta a impregiurăriloru noastre, ba se provocă și la date statistice și recomandă sinodului deocamdata a merge cu principiulu neacumulărei numai intr'atáva, încatu ierta impregiurările noastre. Cu tóte acestea aperiatorii neacumulărei reestra cu majoritate. Presiedintele, că sa-si salvedie consciinț'a sea — căci de interese private de siguru nu póte fi vorba — insinuă votu separat și motivatu. Ce sa vedi in sa in sinodulu mai de aprópe archidieceșanu din anulu 1871! Aci au arelatu realitatea intr'unu modu drastic nepracticabilitatea principului absolutu de neacumulare; aci aceeași majoritate au veditu pasulu seu precipitatu*). S'au facutu chiaru o propunere pentru întórçere la neacumulare relativa din partea unui ablegatu sinodalu — dara din partea altui ablegatu s'au reflectatu, ca nu este oportunu, că sa-si revóce unu conclusu, ce s'au adusu in sinodulu trecut „In melius mutare consilium” n'a aflatu resunetu! Unu privitoriu imparțialu n'a potutu sa cugete altu ce-va la tóte acestea, decatu, séu ca majoritatea au crediutu absolutulu de mai liberale, mai constitutionale, mai democrat, séu sa créda in asertulu unui barbatu de statu, ca pre partea minoritătiloru se afla totu-déun'a adevéru.

(Va urmă).

ferenti și e de observatu, ca intrebarea s'a nascutu și s'a desbatutu atunci cându eră sa se aléga senatulu strinsu bisericescu.

R.

*) Este o mare calamitate pentru ómeni, ca ei in genere preferéza a lucră dupa cum le dictéza intielepciunea interesului particularu, fia acelu chiaru și de natura ideale, și nu dupa cum cere intielepciunea binelui comunu. De aceea institutiuni, cum suntu d. e. corpurile reprezentative, ori-cātu de apte suntu pentru inaintarea binelui comunu, pre câtu tempu interesulu particularu va jucă rolulu primu in trensele, voru fi numai espressionea negativa a binelui comunu.

R.

Espusetiunea universale din Vien'a din anulu 1873.

Cetitorii foiei noastre au potutu vedé din nrulu trecut, ca are sa se tiena aici in locu o conferinția, alu cărei obiectu va fi contielegerea despre mesurile necesare la espedarea manufacturiloru și productelor la aminti'a espositiune.

Ce este o espositiune universale, mai ca nu va fi de lipsa a pñne, pentru ca in deceniile noastre de acelea au fostu mai multe. Ce e dreptu ca situatiunea noastră geografica nu a inlesnitu că sa polemă cunósce din propri'a-ne intuitiune ce suntu espositiunile universale. Dar' latirea pressei séu a tipariului este in diu'a de astadi unu mijlocu, prin care și celoru mai indepartati, și celoru mai delaturi de viét'a cea mare a lumei civilizate, inca li se facu cunoscute intemplările cele insemnate din lume. In mica am avutu ocașiuni mai multe și in tiéra la noi a vedé espositiuni, desi unele, cum suntu cele de agricultura, suntu cu totulu speciali.

Vediendu cinev'a baremu un'a de aceste speciali, séu vediendu un'a cum au fostu cea din Brasiovu dela 1862, și póte face inchipuirea unei espositiuni universale, cugetându-si ca la acestu'a este reprezentatu totu ce póte produce omulu și totu ce póte afiá omulu, lucruri mari și mici.

Aru veni intrebarea, ca de óre ce noi romăni n'amu fostu in o stare mai favoritoare in trecut, pentru că sa potemu desvoltă o industria de dimensiuni mari, este consultu, că sa ne interesamu și noi numai că privitori din departare séu din apropiare ai espositiunii, ori că partasi cu putienu nostru? Intrebarea acést'a ni o va respunde mai bine impregiurarea, ca la espositiune este unu concertu de natiuni, cari prin productele loru dovedescu ca esistu pre lume, ca se interesăia de lume și ca lumea inca este datóre a se interesă de popóre de acelea, cari prin vitalitatea loru dovedescu ca concurgu și ele la prosperarea omenimei.

Impregiurarea acést'a dar' ne impune o datoria și adeca datorii'a de a nu lasă ocașiunile nefolosite și de a arată lumei ca esistamu și ca ne interesamu și noi de prosperarea comuna a omenimei.

Considerându in se catatimea și chiaru și coalitate productelor noastre, și asemenandule cu aceea ce se produce de Europ'a apuséna, ni s'aru poté obiectă, ca posibilulu nostru este atātu de micu și de neinsemnatu, încatu nu merita a și vorbi de densulu.

In privinti'a acést'a faptele ne au luat armele argumentărei acestei'a din mâna de multu. Inca pre atunci pre cându industriasi romăni, póte mai multu din unu indemn instinctivu, decatu din o judecata dupa tóte legile rationamentului, au participatu la espositiuni universale, s'au veditu ca nu catatimea, ci cualitatea este datóre de mesura și apoi cualitatea cea buna a unor producte póte sa și aiba legănilu seu și acolo, unde trebuinti'a cea marginita, prio departarea loculu séu prin alte impregiurări nefavoritóre, nu a admisu imultirea cantitativa. Noi, d. e. aici in Transilvani'a, gasimu meseriési, cari producu, și in privinti'a utilitatii și a forme, manufacturi, lucruri fórte bune. Dara fiindu ca din caus'a unei comunicatiuni ingreunate, fia-care este restrinsu la unu cercu mai localu, asiá și productele trebuiescu tiermurite dopa necesitatea cea tiermorita din unu tienutu.

Cându stămu in se și cugetamu la o comunicatiune mai via, la o cunoscinti'a mai mare, mai latita séu mai reciproca, trebuie sa presupunemu ca și in privinti'a catatimei manufacturiloru noastre din tiéra s'aru află intr'o stare mai favorabile: ba productiunea in numeru mai mare aru contribui fórte multu și la perfectiunea cualitatii manufacturiloru și chiaru și la perfectiunea instrumentelor cu cari se producu manufacturile.

Că sa vorbim și mai specialu trebuie sa ne

*) Noi, cari inca amu luat parte, scim ca colisiunea instantieloru a fostu caus'a statoriei principului neacumulărei, încatu asesorii consistoriali suntu re-

aducem aminte, ca in cetăli, de si pucini la numeru pâna acum, avem omeni, cari sunt in stare sa produca, unu din un'a, altu din alta meseria, câte ce-va. Si ca sa nu vorbim totu deun'a de pielarilor nostri d'acici din apropiare, din Porcesci, sa ne aducem aminte de cococarii nostri din Brasiovu, de pielarilor nostri (tabacari) din Fagarasiu, Orastie si Alb'a-Iulia; la nici o intemplantare inse nu trebuie dati nitărei curelarilor nostri cei vestiti din Abrudu si tienutu. Sa ne aducem aminte de lemnarii nostri din părțile Abrudului, cari potu rivalisa in lucrurile lor de lemn la edificie mari si mici cu ori si cari maestri din tiera.

O intielegere comuna asiă dara, prin mijlocirea si conlucrarea inteligintiei năstre nationale, aru poté avé acelu frumosu resultatu, ca chiaru si acum cându industria la noi se afla inea intr'o stare primitiva, sa se arate lumii nu numai esistintia năstra, dar si necesitatea de a fi spriginita esistintia năstra. Lumii i este destulu de cunoscuta sôrtea tieriloru năstre si deca ea va vedea, ca unu poporu cum este celu romănu, pre lănga tôte obstaculele câte a avutu sa le invinga, totusi nu este asiă amortitu dupa cum lu crede lumea si dupa cum vréu multi sa faca pre lume că sa-lu crăda, se va interesă de elu mai multu, va recunósce in trensulu unu capitalu mare de vitalitate in tôte ramurile sociali, carele ascépta numai momentulu, că sa fia desgropetu si radiecatu din pressiunile trecutulu, si va produce insutitu si immitu mai multu decâtu pâna acum.

Pre lănga productele din meseriile susuatine suntu de a se adauge si productele crude din diferite ramuri ale economiei.

O energia dar', carea trebuie sa fia cu atātu mai mare, cu câtu tempulu este inaintatu si terminulu insciintărei abiă mai este de vr'o două luni, aru avea acea urmare favorabile pentru noi, ca amu poté coprinde unu locu onorificu si noi romăni din Transilvania si din Ungaria la fiitorea espusetiune.

Pentru orientarea cetitorilor se da unele date despre espuseciunea universale. Premitemu inse din trecutu ca in diferite părți ale tierii s'au formatu comisiuni espositiunale, cari stau in corespondintia cu comisiunea centrale a tierii din Pest'a si prin acést'a cu comisiunea centrale din Vien'a. Pâna acum s'au facutu cunoscutu statutulu de organizatiune si s'au espedatu la comisiunile din afara planulu edificiului espositiunei.

Dela 1 Maiu trebuie sa se faca cunoscutu prepsiunile de spatiu din partea tramitietorilor, respective a comisiunilor espositiunale; totu atanci sa se faca aratare din partea comisiunilor esterne ce felu de favoruri arata institutelu de comunicatiune tramitietorilor. Amendoune acestea au sa se faca la directiunea generale centrale a espusetiunei, séu dupa cum audim comisiunei centrale din Pest'a.

La 1 Iuliu se voru incunoscintia comisiunile

FOISIORA.

Datenile la inmormentarea mortiloru din vechime pâna in tempurile năstre.

(Curmare).

Romăni credeau ca sufletulu omului trebuie nemidocitu sa iésa pre gura, de aceea amicii cei mai deaprobe se incercau a-lu prinde séu totu séu si numai in parte-si a-lu tiené de suvenire. Acést'a o numeau ei *spiritum excipere* si credeau ca intr'adeveru e si posibilu. Asiă cetim la Cie. Ver. V. 45. *Matres miserae pernoctabant ad ostium carceris, ab extremo amplexu liberorum exclusae, qui nihil orabant, nisi ut filiorum extremum spiritum excipere sibi liceret.*

Ceremoniile evreiloru la inmormentari au o deosebire esentiala de cele ale popóreloru enumerate pâna aci. Ceea ce provine de acolo, ca densii suntu unia natiune din vechime, care a adoratu unu Ddieu; acést'a impregiarare a trebuitu sa aiba o influentia insemnata si asopr'a modulului cum sa se tractadie mortii. La ei inca eră in usu acea datina frumósă că unulu óre-care sa inchida ochii celui adormitu. Dupa aceea corpulu se infasiă cu panseturi anguste iera fatia cu o batista.

Inbalsamarea, ce nu se facea, decâtu la persóna avute, eră numai esterna. Rudele insociau séu duceau mortulu pâna la grópa. In tempurile patriarchali se astrucau cadavrele, din contra in scrierile profetiloru din test. nou se amintiesce de-

esterne despre impartirea definitiva a spatiului. Totu cu acelasi datu este si terminulu celu de pre urma pentru insciintăriile espunatoriloru la respectivele comisiuni si publicarea tuturor favorurilor castigatelu din institutelu de comunicatiune pentru espedarea obiectelor.

De o camdara ne marginimu pre lănga datele acestea, rezervându-ne dreptulu de a dá si alte amănunte despre pregatirile de lipsa la espuseciune.

Dé Ddieu că vocea năstra sa nu resune in pustia, si de si ne tredimu ce-va cam târdiu, sa potemu face aceea ce se cere imperiosu dela noi.

Cuventu normativu vomu poté vorbi inse dupa resultatulu conferintiei anunciate si dupa eventuala interesare a publiculu romănu de espuseciunea si in alte părți, cari nu mai cadu in sfer'a locale a năstra.

Eveneminte politice.

Compromisulu intre majoritatea si minoritatea dietei pestane este paralisatu cu totulu, ne vrendu minoritatea sa primésca că pre viitoriu sa dureze mandatulu deputatiloru alesi câte cinci ani.

Tôte scirile cele-lalte despre certele partideloru, despre Kossuth si despre ce dicu diuarele straine suntu frumósé la cetire inse folosu practic nu au. Ungurii chiaru si in cert'a de fatia nu perdu nimic'a din suprematia loru, si romăniloru si altoru nationalitati, nu le remăne alt'a, decâtu a cogetá la modulu cum sa proceda că sa-si elupte o pusetiune mai buna in statu.

Passivistii nostri potu luá lectiuni bune si prospete din Boemia. Alegerile dietali, amu amintitu si cu alta ocaziune, suntu aci agitate. Cechii canta din tôte poterile sa ocupe locurile de deputati cu ómeni de partid'a loru. In cercurile loru, unde aveau temerea de proprietarii cei mari, se formara deputatiuni in mass'a si mergeau la densii sa-i róge sa voteze cu ei. Findu unii dintre proprietarii mari de partid'a nemtiasca, se temura ca rugările aceste in mass'a voru insufá respectu multoru proprietarii mari si asiă au recursu dupa ajutoriu militariu. Din Prag'a au si plecatu mai multe desparteminte militare in tienuturi de acele, unde se facura deputatiuni cá cele de mai susu si „deputatiloru“ li se incuartaieza soldati. Indignatiunea este mare intre cechi. Ei au alergatu pâna la tron si s'au plânsu contr'a presiunei aceste extraordinarie, inse cu tôte aceste ei lucra inainte pentru că sa-si asigure cercurile electorale pentru dieta.

Din Franci'a se scrie la „Times“ ca comunistii nu au perdutu din terenu in ceste 8 luni din urma. Momentanu, dice corespondintele, — tier'a nu are incredere in nici o partida si in nici unu reprezentante alu unei partide. Despre Napoleonu III dicu francesii ca e pré betránu, fiulu seu e

spre ardere, cá de unu ce generalu *). Femeile plangátorie nu erau necunoscutu la evrei. Ieremi'a 9. 11, 18, dice: „Aceste dice dlu poteriloru, chiamati pre cele ce plāngu, si sa vina, si cátracelle intielepte tramiteti, si sa respundasi sa plānga pentru voi, si sa slobóda ochii vostri lacrimi, si genele vóstre sa curga apa.“ Dealtmintrea, iudeii cei vechi, pre cadavrele omenesci le tieneau de necurate, precum si cei ce se atingeau séu se apropiu numai de ele, asemenea si vasele ce se aflau descoperite in casa, siepte dile se considerau de necurate. De aci se pôte splie că ca inmormentarea la ei au trebuitu sa se faca, pre câtu s'a potutu ingraba, si ca progadielu (cintirimele) au trebuitu sa fia departe de locuintiele celoru vii.

Evreii moderni se abatu in multe, in ceea ce privesce ceremoniile funebrale, dela vechii lor strabuni.

*) Semnele prin cari si manifestau dorerea pentru mortii loru erau: 1. tunderea perului si a barbei; 2. imbracarea unui vestimentu de doliu; 3. taieturi si vulnerari in corpu, ceea ce Moise a opritu. Elu dice in cartea III, c. 19, v. 28: „si taieturi pentru sufletu sa nu faceti in trupulu vostru si slove impuse sa nu faceti intru voi“; 4. si puneau cenusia pre capu cá grecii; 5. invelirea falcii inferioare si a 6. sfericarea vestimentelor.

Moise, Samuile si Ieremi'a pomenescu si de nisce prândiuri, ce le dau némurile mai deaprobe aducendu in casa mortulu mancari si beuturi, cá sa-i mangaie.

pré teneru (de siese-spre-diece ani, R.), Thiers e pré egoistu, cei-lalti legitimisti si orleanisti pré inchisi si Gambett'a pré intr'o urechia. Franci'a speréza ca o revolutiune noua de comunisti aru infricá tôte partidele cele vechi si aru face cá sa se radice póte unu geniu nou spre salvarea patriei.

In Germani'a s'a serbatu diu'a nascerei imperatului si cu acést'a s'au incheiatu partea cea de bucuria a politicei. Partea seriósă carea este cea mai obicinuita in tôte staturile se continua in miscările religiose politice. Principele Bismarck a seceratu si pre terenulu acést'a frumosi lauri, pasindu cu multa resolutiune in contr'a uneltiriloru ultr'a-montane. Care va fi sfersitululu luptei acestei noue ni va arată venitorulu. Pâna acum vedemu ca puterea politica a Papei cá suveranu Iumescu e derimata si unia putere lumésca, Franci'a, carea l'aru fi repusu in pusetiunea perduta, astadi nu póte face nimic'a. Lupt'a inceputa póte avé asiă dara finitululu luptei din Angli'a pre tempulu reginei Elisabeta.

Din Romani'a scire mai importanta decâtu prelungirea sesiunii cameriloru inca cu 15 dile nu avemu decâtu votarea in camera a unui proiectu de lege conformu cárujunctiunea drumurilor de feru române are sa se faca cu cele austro-unguresci pre la Vercerova, Vulcanu, Oituzu si Iticani.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a de sér'a din 16 Martiu.

Se continua referat'a comisiunei petitionarie.

Petitionea orasiului Neoplantea pentru ordonarea unei investigatiuni contr'a comitelui supremu de acolo, din cauza ca acést'a a facutu óre-cari dispositiuni cu privintia la ovatiunea adusa lui Miletici, o recomanda comisiunea petitionaria a se transpune ministrului de interne. — Maximovics nu consimte cu acést'a, căci din respunsulu ministrului de interne la o interpelatiune se vede ca elu n'are de cogetu a mai intreprinde ce-va in afacerea acést'a. Vorbitorulu cere pertractarea petitiunei. — Petitiunea, de mai multe cóle, in care se repetiescu plansorile produse mai inainte in interpelatiuni, se cetesce. Maximovics ia ierasi dupa aceea cuventulu. Elu se incerca a prefaca starea lucrului, asiă dupa cum o representase ministrulu de interne in respunsulu la interpelatiunea amintita si combate cu deosebire afirmarea, ca cu ocaziunea ovatiunei aduse lui Miletics s'aru fi cantatu o himna, in care s'aru fi calumniatu natiunea magiara. Vorbitorulu cetesce, pentru de a defirmá acea afirmare, o tradacere, dupa cum spune elu, autentica, adeca din cuventu in cuventu, a cântecului. Textulu, continua vorbitorulu, nu contine nici unu cuventu batjocoritoriu, póte melodiu? Cu concessiunea inaltei case voiu cântá melodiu. (Haritate la steng'a, strigari de mania la drépt'a). Presidintele: provocu pre dlu deputatu

Protoparintii vechi ai germaniloru de astadi, mortulu si-lu inchipuiau cá pre o persóna ce caletoresce incóce si incolo pre unu calu cu trei picióre si care-si cauta préd'a sea. In tempurile vechi ei inmormentau pre cei morti, pâna ce au invetiatu usulu de ardere (probabile dela popórele slavice) care usu pre tempulu scriitorulu romanu Tacitu (100 d. Ch) se pare ca a eschisu cu totulu inmormentarea. Tacitu scrie ca la inmormentari nu domniá nici o pompa, afara numai ca corpurile ómeniloru mai destinsi se ardeau cu anumite specii de lemne rari. Pre rogu nu aruncau aróme séu specierii pretiose la fia-care inse i puneau armele, la câte unulu inca si calulu.

Mormentele se formau din glie. Radicarea de morminte le eră urgisita cá un'a ce póte sa ingreudie mortulu. Ei plangeau si se tanguiu putienu, dara jeleau indelungatu. Popórele germane nu cunosceau vre-o adorare impreunata cu servitiu ddiescu pentru sufletele celoru adormiti, cu tôte ca densii credeau intru o viétia dupa mórté, si amesuratulu modululu loru de viétia, sperau ca inainte de tôte dincolo voru bea bere pretioasa. — Herulii, — unu ramu germanicu, ce locuia la marea ostica, pre betráni, cându deveneau debili, cu contielegera loru i omoreau si dupa aceea i ardeau. Totu astfelu downiá la densii si acea datina barbara, cá femeile sa se sugrume la grópa barbatului, in semnu ca nici la mórté nu se despartu de densulu.

Petru-Petrescu.

(Va urmă.)

a pastrá demnitătea casei în care se afla! (Aplausu la drépt'a). — Maximovics 'si continua înse cuvântarea și imputa ministrului ca la denumirea comitetului supremu n'a observatu dispunerea legii de naționalități, denumindu de comite supr. pentru Neoplantea pre unu ne-serbu.

La desbaterea despre afacerea acésta, care cuprinde totu cel'a-laltu tempu alu acestei ședinții, iau parte Irányi, Tancsics, Madarasz, K. Tisza și alți. Mai suntu încă multi vorbitori însinuați. Încheierea desbaterei se amana pre ședinția de Sambata, cându se voru pertractá ierasi petitiuni.

În ședinția din 18 Martiu a casei deputatiloru se cetesce și autentica mai întâiu protocolulu. Mai multi deputati asternu petitiuni, cari se transpunu comisiunii petitiionarie. — Se facu mai multe interpelatiuni de interesu particulariu cătra ministrulu de instrucțiune, și se ascerne unu proiectu de rezoluțiune în afacerea Ludoviceului din partea deputatului G. Varady, care dupa tiparire se va distribui deputatiloru. Ign. Hajdu ascerne în numele comitetului de petitiuni a 60-a lista despre petitiunile pertractate de acelu comitetu. List'a se va pune pre Sambata la ordinea zilei.

Referintele comitetului economicu P. Térey ascerne raportulu numitulu comitetu despre bugetulu casei preliminaru pre lun'a Martiu. Sum'a preliminară face 83,046 fl. — Dupa câte-va obiecțiuni din partea unoru deputati cas'a încuviințieza sum'a preliminară. — La ordinea zilei sta alegerea comitetului de 15 pentru desbaterea procedurii penale provisorie. Partid'a deakista votara pentru o lista pre care erau 10 membri dela drépt'a, 4 dela steng'a și 1 dela steng'a estrema. Resultatulu se va comunicá mai târziu. —

Urméza la ordinea zilei novel'a de alegere. La acestu obiectu vorbescu în ședinția de ástadi E. Matolay, K. Ghyczy, T. Plachy și B. Orbán. G. Varady dice: Acestu titlu (dupa cum se șie numai titulu s'a cetitu) e primulu șiantu, prin care majoritatea voiesce a ajunge la legea de alegere, înse luptacii stengei suntu gat'a și voru fi cu securitate, de-si nu asiá de nefericiti, totusi asiá de nestramutaveri, cá acea garda care mori înse nu se predá.

În ședinția de

S é r ' a

se continua desbaterea despre titulu novelei de alegere. Între alții cari vorbescu dice Ar. Mátyus ca elu e convinsu ca procederea stengei va produce unu efectu bunu în țiera. Afirmarea ca creditulu țierei patimisce sub desbaterile aceste, e nefundata.

Creditulu unei țiere patimisce spre e. cându constitutionalismulu e în pericolu. În Ungari'a nu e casulu acésta ci celu multu déca suntu periclitare interesele de partida ale dreptei; acésta periclitare e înse identica cu confirmarea drepturiloru poporului etc. — Presedintele provóca de nou pre vorbitoriu a vorbi la obiectu, acésta înse continua a vorbi despre totu felulu de lucruri și încheia cu dechiararea ca nu acceptéza titulu.

Încheierea ședinției la 8 óre.

De sub siér'a P i n t e i Martiu 1872.

De unu tempu încóce aparura mai multi articuli în „Federatiunea“, cu deosebire în nr. 124 din anul trecut și în nr.ii 14—17 din an. cur. Acesti articuli se ocupa cu multe unele altele, legiuite și nelegiuite, cari s'aru fi comis de cătra mai multi barbati inteligenti din cerculu Laposiului ungurescu, români și magiari. Articululu pórtá subscrierea, „mai multi români,“ altu iéra numai, „mai multi“ și apoi în fine „mai multi reprezentanti municipali din Solnoculu interióre.“ Aruncându cine-va o scurta și fugitiva privire preste disii articuli, castiga numai decátu convingerea ca acelea declamatiuni patetice au esitu numai din un'a și aceeași fabrica, cu contielegerea celu multu a loru 4—5 persóne. —

Autorii, respective autorulu articolului și articliloru și vérsa veninulu, mai cu séma în articolulu din nr. 14 alu „Fed.,“ și asupr'a preotimei și poporului de rel. gr. or. din cerculu Laposiului ung. mangindu pre aceea și pre acésta într'unu gradu pre lesne lucru disu nemeritat.

Este unu ce deplorabilu, dar' cu dorere trebuie sa dicem unu tristu adeveru, cându vedemu, cându audim, cându cetim, cu unu cuveutu cându în tóte impregiurarile damu numai și numai de trist'a esperinti'a, ca unii din fratii nostri cei de unu sange, dar' de confessiune gr. cat. se credu în tóte întreprin-

derile lor nu numai îndreptățiți dară și infalibili; totu ce lucrédia ei pretindu cá sa tréca înainte lumii de adeveratu și cine nu urmédia vointiei lor absolute, este tradatoriu și venditoriu și câte tóte altele.

Din esperinti'a cea trista venim la acea credinția ca acei ce striga mai multu naționalitate, libertate, și alte cuvinte frumoșe în adunari și prin diurnale, suntu adeveratii tradatori, dupa cum au ei impertinenti'a de a titulá pre ómenii cei mai onorabili. —

Dar' sa nu antecipámu ci sa mergem pre rendu, asiá dupa cum s'au desvoltatu lucrurile, ce ne îndemna la reflectarea acestoru pucine cuvinte. Înainte de tóte sa punem întrebarea celor „mai multi români,“ cari ati scrisu în nr. 124 alu „Fed.“ din anul trecut, ca numai din dvóstra se compune inteliginti'a cercului Laposiului ung.; mai încolo fostati convinginti despre ilegalitatile stimat. jude procesuale Alesandsu Molnár și în fine fostu-ati departe și straini de interesulu materiale precum ve laudati? și déca ati fostu tóte acestea, pentru ce vati multiamitu numai cu diuaristic'a, pentru ce nu insistati cá ilegalitatile sa se pedepséca pre calea sea? —

Unu lucru de capetenia vilu amu trecut cu vederea și adeca ca érá o detoria pentru dvóstra, cá nedreptățile mentionatulu jude procesuale sa ni le fite descoperitu nóue tuturoru, cari prin chiamarea nóstra eram interesati ale cunóce. Déca urmam asiá atunci cu totii potému întreveni pentru stérpirea lor. Ce ati facutu înse dvóstra? Ati aprinsu foculu prin unu lucru nerumegatu, cáci cá venetici ce sunteti în acestu cercu ce ve pésa? Mâne, poimâne, nemai placându-ve aci, ve luati ca-trafusele și ve duceti, iéra noi remánemu aci în locu, cá sa stingem foculu séu sa ardemu și sa ne pagubim. Dvóstra ati tractatu chiaru și pre barbati cei stimati, cari au lucratu și lucra pentru binele poporului cu neîncrederea și adeca pre stim. d. Gavrilu Manu, care de presentu se afla în Deesiu advocatu și carele órecându și a redicatu vocea sea în senatulu imperiale în interesulu poporului; asemenea este d. And. Francu, carele inea jertfesece multu pentru națiunea sea. Ambii acésti'a, pentru ca nu v'au potutu implini dorinti'a, a trebuitu tractati dupa cum amu disu, cu neîncredere, care neîncredere v'ati nedoita sa o latiti și respanditi în poporu în ajunulu restauratiuniloru municipali, ce avura locu în ultimele zile ale lunei lui Dec. a an. trecut.

Pána cându nu veti dovedi prin acte ilegalitatile judeului proces. Molnár și pána cându nu veti potea desvoltá prin fapte portarea cea nenationala din partea dloru Manu și Francu, ve denegamu totu dreptulu de a ve gerá cá nisce credinciosi români și patrioti, pentruca n'ati votatu pentru judele proces. Molnár. Si cá sa venim la chieia cestiunei, ve punem simplu întrebarea, ca óre dvóstra pentru cine ati votatu; și din convingere curata ati votatu? Înainte de tóte candidatulu dvóstra [Csiszér Iános inea nu este románu și apoi pentru candidatulu nostru sciti bine ca a votatu și protopopulu gr. cat. din Deesiu, carele este de o parte omu inteligente, omu betránu și onestu și despre carele nu veti voi a dice ca a votatu din lacomia. Dvóstra sustieneti ca preotii gr. or. au fostu corupti. Înse acésti preoti suntu cu multu mai avuti și mai firmi în caracteru, decátu sa se demita la fapte asiá urite. Si de aceea densii nici nu se potu asemená cu ómeni de acei'a din compani'a dvóstra, cari spunu ei insisi ca în 19 Febr. a. c. au participatu la o conferinția a partidei guvernamentale, unde au subscrisu cu propri'a sea mâna sustinerea principiiloru enunciate acolo, pentru care fapta li s'au și datu amána 50 fl. v. a. Intemplarea acésta o au marturisitu respectivulu insusi cu tóte ca noi despretiuim și o calificámu de o fabula și de o calomnia escugetata.

Asiá daru unde suntu cei ce si vendu națiunea pentru unu bidu de linte? séu se vinde și se cumpera națiuni și popóre cu sugari, dupa cum ati sustienutu, despre noi séu cu bani dupa cum enarati voi ca vi s'au oferitu. Si fiinduca e vorb'a tocmai de sugari, apoi acei ce cu ori si ce pretiu voiéu cá sa fia conducatori romániloru cu ocașiunea alegeriloru municipale în opidulu Déesiu, trebuiéu sa se informéde mai bine. Atunci aru fi aflatu ca protopopulu gr. or. cu ocașiunea aceea i s'a prezentatu din partea dlui Samuila Ujfalvi jun. o sugara, carea înse protopopulu, de si érá convinsu ca i se ofera numai din amteabilitate, totusi o a refusat. Asiá daru departe de a se corumpe preotii gr. or.,

ei în momentele cele serióse nici daruri amicabile nu au vrutu sa priméca, cá prin acésta sa fia nescce esemple vii și tari înainte poporului. Tóte cele aruncate asupr'a preotiloru gr. or. nu suntu altu ce-va, decátu nisce exclamatiuni de consciința rea tata de acelor, dorere, români, cari nu potu vedé, cari nu potu suferi pre románii gr. or. Si cu ocașiunea acésta acestoru ómeni le amu recomená cá ei sa se vindece pre sine insisi. Cáci de unde dorerea ce o manifestédia dloru în „Federatiune? Cându aru voi sa marturiséca adeverulu, atunci ei aru trebui sa dica: nóua nu ne place alesulu Alesandru Molnár, pentru ca este omu nepartinitoriu, omu care șie castigá prin sentiulu seu de dreptate încrederea tuturoru ómeniloru de omenia și nóua ne aru fi placutu sa alegem unu renegatu románu séu și ungu, daru unu omu cu carele sa fimu potutu persecutá pre preoti gr. or. și sa-i ne-cájéca în tóte afacerile lor. Multiamita înse sentiulu celui bunu alu majorității electorale și conducerei celei întiepte din partea presiedinteli comitetului comitatense Carolu de T o r m ' a, ca lucrurile au esitu altu feliu, au esitu de asiá încátu sperámu ca poporulu din tienutulu nostru, fára deosebire naționale séu confesionale va fi multiamitu, cu exceptiunea se întielege a acelor doi, trei séu și cinci cari cum inchidu ochii, nu visadia altu ce-va decátu de pap'a și de sant'a unire.

Mai multi români inteligenti gr. or. și gr. cat. de sub siér'a Piatei.

Respunsu.

Resinari, 16/28 Martiu 1872.

De nu-ti cunoscému vocea credému ca esci unu — scriitoriu platitu de comitetulu societății de pastrare și imprumutu din Resinari.

În numerulu 21 alu „Tel. Rom.“ comitetulu societății de pastrare și imprumutu de aici esprima nemultiamirea față cu conclusulu sinodului parochialu „ca banii fondului școlariu aflatori la acésta societate numai decátu sa se radice“, și imputa comisiunii care au propusu acésta, cá au lucratu din ura și invidia cu scopu de a nimici societatea lor. —

Comisiunea avendu în vedere ca națiunile cele culte fondurile școlare și bisericesci le asigura pre realități séu în obligatiuni de statu, insa nu pre creditulu celu schimbaciosu alu societățiloru de pastratu, cari dau bani imprumatu pre politia, au propusu sinodului parochialu, cá fondulu scólei elocatu la societatea de pastrare și imprumutu de aici, de nu voru voi singuratecii ei membri sa-i intabulédie pre ipoteca sigure, sa se încasedie și sa se administredie dupa conclusulu sinodului din anul 1871. (Telegr. Rom. nr. 15, 1872).

Déca sinodulu, la care au participatu aprópe 200 membri, a modificatu propunerea acésta și a decisu „că banii fondului școlariu numai decátu sa se radice dela societatea de pastrare și imprumutu de aici“ nu pórtá comisiunea nici o vina, prin urmare asertele, și imputările cari i s'au facutu din partea comitetului societății suntu false, nefundate și nedrepte.

Noi dorim din anima prosperarea societățiloru concessionate în genere, deosebi înse a asociatiuniloru nóstre naționale, prin urmare și a societății nóstre locale de pastrare și imprumutu, déca acestea asociatiuni corespondu giurstariloru, și reprezentanti lor suntu demni de încrederea publiculu. Caus'a ca societatea de pastrare și imprumutu din Resinari nu se inmultiesce, ha din contra se imputiena, fiindu ca în presentu precum audim au scadiutu numerulu membriloru la 17 este, ca-i lipsesce un'a din susu numeratele conditiuni de viétia.

Mai încolo dice acestu comitetu, ca compatimisce pre acei ómeni, cari au o ideia confusă despre spriginulu și ajutorulu, ce suntu datori prin sciinti'a și pracs'a loru comunei în care s'au nascutu și în care traiescu, înse nu facu alt'a decátu critica, și în fine doresce susu memoratulu comitetu cá sa feréca Ddieu de asemenea patrioti.

Noi cunóscemu ca espressionea acésta tien-tesce asupr'a unui barbatu care se afla în comun'a nóstra, și atât'a cu sciinti'a câtu și cu portarea sea esceléza între noi. Este adeveratu ca a criticatu de mai multe ori în foile publice nu numai lucrările nóstre comunali, dară și ale regimului; a critica însemnéda a judecá și spre a judecá acestea se cere sciinti'a, pre carea ignorat'a arogantia nu o posede. Acestu barbatu în privinția materiale și

Protocolulu

primei adunări generale a reuniunii invetiatorilor de religia gr. or. din tînutulu Sibiului tînută în 10 Martiu st. v. 1872.

(fine.)

Dupa multe desbateri pro și contr'a, adunarea primesce propunerea Par. D. Contianu: . . . „că adevca, anul de plata pentru membrii ord. ai Reun. sa se încépa cu 1 Ianuarie 1872 și plat'a sa se efeptueze pâna la II-a adunare generala.

Finindu-si comisiunea de scrutinare a voturilor pentru alegerea comitetului diriginte lucrarea sea, revine în sala de adunare și prin raportoriulu sen, invetiat. Petru Bancila anuntia adunarei, ca alegerea s'a făcuta în cea mai buna ordine, aflandu-se atâtea sîduli cîti membri votanti au fost și ca numerându-se voturile, — urmatorii dd. au intrunitu majoritatea voturilor și anume: Presied. I. Romanu, vice pres. Mih. Stoic'a, notariu I. Metiu, casieriu Georgiu Pop'a, controloru I. Necsi'a și membri P. Bancila și Nicolau Toparcianu. Adunarea, la audirea acestora nume, erumpe în aplause.

Se pune la ordine fipsarea dilei și locului pentru a II-a adunare generala a Reuniunii și la propunerea invetiat. P. Bancila se decide: „ca a II-a adunare generala sa se intrunésca cu conferintiele invetiat. de vér'a următoare la diu'a hotărîta în conferintiele invetiat. din Protopopiatele I-lea și II-lea alu Sibiului și alu Mercurei din anul trecut și loculu sa fia Sibiulu.

Dlu presied. I. Romanu propune: „ca pâna la a II-a adunare gen. a Reuniunii respective pâna la conf. invetiat. de vér'a următoare membrii Reuniunii sa lucre desertatiuni asup'a unor obiecte tîietóre în sfăr'a invetiamentulu elementariu și anume asup'a obiectelor: „Gramat. germâna de I. Dorc'a, Cartea de cetire de I. Popescu și stat. provisariu de scóle.“

Invet. I. Metiu propune: „ca sa se aléga acei membrii cari sa fia indatorati a lucrá asup'a acestora teme. —

Acést'a propunere combatuta de P. Bancila punendu-se la votu: cade.

În urma urmatorii invet. se ingajéza bene-voli a veni la a II-a adunare gen. cu operate gat'a, și anume: Direct. I. Romanu asup'a stat. prov. de scóle, I. Metiu și Mih. Stoic'a asup'a Gramat. germ. de I. Dorc'a și P. Bancila asup'a cîrtiei de cetire a I. Popescu.

La propunerea invetiatorulu P. Bancila — „adunarea esprima cea mai profunda multiamita atátu Ven. Senatu scol. pentru întărîrea statutelor acestei Reuniuni cátu și Ven. D. Protop. și Prof. I. Popescu pentru ostenelele ce a avutu cá organu alu Ven. Senatu scol. fatia cu Reuniunea în caus'a statutelor acestei-a cátu și pentru participarea la acést'a adunare.

Totu la propunerea invet. P. Bancila adunarea decide: „ca sa se publice tóte lucrările acestei Reuniuni prin fói'a „Tel. Rom.“ precum și ca cuventarea de deschidere a Presiedintelui acestei adunări, dupa publicarea ei, sa se pastreze în archivulu Reuniunii.

Se insarcinéza comitetulu diriginte cá sa faca unu Apelu prin Jurnale cátra toti Români pentru spriginirea Reuniunii.

Pres. I. Romanu aduce la cunoscenti'a adunarei ca invetiatorii gr. or. din tînutulu Fagarasiulu prin unu apelu în „Tel. Rom.“ invita pre toti Români la o festivitate pre Sambat'a lui Lazaru a. c. la mormentulu marelui dascalu George Lazaru în Avrigo, unde acesti'a vréu a se constitui într'o Reuniune.

Deci întreba pre adunare, déca vrea a participá prin reprezentantii sei la acea festivitate?

Adunarea dupa o desbatere seriósă, la propunerea invet. P. Bancila concludé: „ca de si consimte cu ide'a invetiatorilor gr. or. din tînutulu Fagarasiului și doresco din inima participarea la acea festivitate, dara avendu în vedere neoportunitatea timpului insarcinéda pre comitetulu seu diriginte, cá sa se adreseze cátra acei dd. invetiat., rogându-i pentru amanarea acelei festivitatii pâna la unu timpu mai oportunu.“

Presied. I. Romanu incheiandu sîdinti'a și esprima bucuri'a pentru ca invetiatorii au luat parte într'unu numeru asiá de frumosu la acést'a adunare și multiamindu-le, le recomanda, cá fia-care sa-si implinésca cu scumpatate ingejamentale sale fatia cu promovarea causei sante a Reuniunii.

În urma, dlu Protop. și prof. I. Popescu prin o cuventare, arétându invetiatorilor folósele cele mari, ce resulta din astfelu de intruniri, i imbarbatéza, cá sa lucre fia-care din respoteri pentru promovarea int-reselor Reuniunii.

Ioanu Romanu,
presiedinte.

Ioanu Metiu,
not. adunarei.

Varietáti.

** Prussia (Bismarck) se ocupa cu unu proiectu de o conventiune postala pentru tóta lumea. Realisându-se proiectulu acest'a aru poté omulo tramine ori unde pre fati'a pamentului, unde esista poste, o epistola cu o marca de 9 cruceri.

Concursu.

Intru întielesulu în. ordinatiuni consistoriale din 16 Octomvre 1871 nr. 833 se escrie concursu pâna în 23 de dile Aprile, adevca diu'a S. Georgiu 1872 pentru ocuparea duplului oficiu de capelanu, totu odata și invetiatoriu confessionalu lînga betrânulu parochu Zinovie Hodosiu în Icelandulu-mare Cottulu Turdei.

Emoluminte:

- din canonic'a portiune 10 juguri de pamentu aratoriu și fenatiu;
- cuartiru naturalu, și grádina de legumi;
- dela 160 familii a 3-a parte din veniturile stolari;
- 140 fl. v. a. salariulu invetiatorescu.

Pre lînga conditiunea ca, déca primitulu va avea purtári morale bune, și vá coresponde duplului seu oficiu, dupa mórtea betrânulu parochu va avea intaietate între concurrentii la parochie.

Concurintele va avea a-si asterne documentele despre aptitudinea sea în duplulu oficiu, videmate de venerabilulu Consistoriu archidiecesanu, respectivulu domnu protopresbiteru Parteniu Trombitasiu de Bellénu în Muresiu Osiorheiu, pâna la terminulu presiptu, cându se va tîene și alegerea, datu în Icelandulu-mare 15 Martiu 1872.

cu invoirea respectivulu domnu protopresb. comitetulu parochialu prin notariulu Sorianu.

(3—3)

Concursu.

În sensulu îndur. ordinatiuni alu prévenerabilulu Consistoriu archidiecesanu dto 24 Fauru a. c. nr. cons. 177. Concursulu publicatu pentru a 2-a vacante statiune de parochu în comun'a Vinerea (Felkenyér) publicatu în „Telegr. Rom.“ nr. 5, 6, și 8 anulu cur. cu acést'a se prelungesce pâna la 31 Martiu 1872 st. v. cu acestu adaosu precum ca, emolumentele preotiesci pre an. 1872 suntu acele publicate în amintitulu concursu — iéra dela 1 Ianuarie 1873 incolo — salariu anualu este satoritu 400 fl. v. a. din cass'a alo-diale. Cei ce dorescu a mai concurá pentru acésta statiune preotiesca sa-si indrepte petitiunile sele în sensulu Statutulu organicu la scaunulu protopopescu alu Oresthie pána la scrisulu terminu.

Oresthie, 6 Martiu 1872.

Cu întielegerea comitetulu parochialu.

Nicolau Popovicu,
protopopu.

(3—3)

Edictu.

Elen'a soci'a lui Simionu Carstea nascuta Ioanu Aldea din Brasiovu, care pre cându aru fi debuitu a-si dá respunsulu din urma séu duplic'a sea la actele procesulu divortiale incaminatu înca în Februarie 1871 de-cátra barbatulu ei, s'au facutu neveduta, nu se scie unde se afla și n'au lasatu în loculu ei vre-unu advocatu séu plenipotentu; — este prin acést'a citata, cá în terminu de 3 luni de dile sa se presentedie inaintea scaunulu protopopescu cáci la din contra și în absentia ei deliberatulu se va incheiá și se va asterne cu tóte actele procesulu spre revisiune și superióra decisiune maritulu Consistoriu archidiecesanu.

Brasiovu, 16 Martiu 1872:

Scaunulu protopopescu gr. or. alu tractulu
Brasiovulu I cá foru matrimoniale.
Iosifu Baracu,
protopopu.

(2—3)

spirituale independente, ne-a provocatu de mai multe ori, cá sa nu mai suferimu batáile cu pietri care le seversiescu junii în multe domineci și serbatori pre strade spre scandalulu ómêniloru culti; ne-a indemnatu a cladí din venitul celu mare, care-lu are cass'a comunale, cáli pre teritoriulu Resinariulu, pentru cá conlocuitorii nostri sa nu mai fia sítiti a-si aduce lemnele din paduri în desagi pre cai și a scóte gunoifulu la multe locuri totu pre cai în saci și desagi, cu daun'a economiei rurale. Au provocatu pre reprezentantii comunali sa nu risipésca venitul comunei pre procese nefundate. Au imputatu deregatoriiei și inspectorelui cereualu ca nu se padiescu ordinatiunile privtóre la cladirea caselor, ce aru infrumsetiá comun'a, și aru medilocí stingerea aprinderiloru mai usioru. Au aretatu greutátile, cari le are poporulu tieranu prin incuartirarea militiei pre sate și au trasu atentiunea regimulu intr'acolo, ca aru fi cu scopu de a zidi casarme cu sposeso statulu. — Au aretatu deregatoriiloru mai inalte abuserile comise la conscrierea și esecutarea dárei în comuna și a cerutu pedepsirea loru. — Au aretatu daunele ce le potu comite notarii comunali corupti, și detorintia deregatoriiloru mai inalte, de a-i suspendá pâna nu se sfarsiesce cercetarea criminala, care în timpurile de acum póte durá cu anii. — Au descrisu starea cea ticalósă a cálei dela Căneni pâna la Râmnicu și Pitesti, care impedece negociulu ce-lu facu Resnarenii cu lán'a și alte producte crude, si-au esprimat dorintia, cá ministrulu de negociu sa midilócésca la regimulu Romaniei repararea acestora cáli. — Au infruntatu starea cea deplorabile a justitiei și administratiunei dio Transilvania și au esprimat asteptarea, ca regimulu la judecatoriele cele nóve va numi de judecatori juristi de acei'a cari posedu și virtutea morala spre a-si implini datorintia oficiulu seu (acestea tóte se potu vedé în „Herm. Ztg.“ sub rubric'a Resinari). — Ne-au spusu în sinodu ca adeverat'a religione nu sta numai în mergerea la biserică Duminec'a și serbatórea, séu în postu mancandu numai pâne séu mămáliga cu leguma, ci mai multu în implinirea celor 10 porunci ddieesci și a invetiaturiloru, cari ni le-a datu Mantuitorulu nostru Iisusu Christosu. — Ne-au proiectatu inchiderea și regularea cimiteriulu. — Ne-au propusu infiintiarea unei scóle practice pentru meseriasi (se póte ceti în „Hrm. Ztg.“ nr. 111 și 150 din 1870, precum și în „Tel. Rom.“ nr. 12, 1872). — Ne-au aretatu cala pre care sa ne administrámu averea nóstra bisericésca și scolară. Tacemu cele-lalte multe povetie carele au datu totu fára nici o plata singuraticiloru locuitoru din comuna, cari în necasurile loru în trebi judecatoriesci, administrative, finantiale și bisericesci mai în tóta diu'a iau deschisu usi'a. —

Aru fi de doritu de s'aru aflá în cele mai multe comune romanesce asemenea barbati devotati interesulu publicu pentru ce atunci cultur'a și moralitatea poporulu nostru aru stá pre alta trépta cu multu mai inalta decátu este acum'a. —

Noi din parte-ne dorimu mai incolo, cá sa ne ferésca Ddieu de functionari cari nu-si implinescu chiamarea; de notari comunali desfránati; de colectori de dare, cari tragu dela contribuentii mai multu decátu este prescisu; de preoti cari credu a fi infalibili, și în locu de a predicá moralitatea, umbra în mediulu noptiei prin comuna cu lautari, conturbandu somnulu locuitoriloru. — Mai dorimu înca sa ne ferésca Ddieu și de alte rele, care potu depravá comun'a pentru dieci de ani.

În fine fiindu ca comisiunea alésa de sinodu pentru revederea actelor și a computulu, nu au facutu alt'a decátu au adusu la cunoscenti'a sinodulu cele aflate, prin urmare nu au judecatu pre nici unu preotu la mórte, cu atátu mai putienu pre celu mai alesu alu comunei, carele dupe dis'a comitetulu póte fi și ala clerulu nostru preste totu, pentru ca noi aici pre unu asiá preotu nici nu-lu cunoscemu de nu cum-va scriitoriulu susu memoratei corespondentie crede a fi densulu acél'a.

Membrii comisiunei alésa de
sinodulu parochialu.